

Industri paa det Omraade og vel nok i det hele taget. Og det er ikke saaledes, at Norge er et stærkt protektionistisk Land. Tværtimod er det et Land, der indtil for ganske faa Aar siden havde langt lavere Toldsatser, end vi havde, men det har sa senere forhøjet sine Toldsatser, medens vi have nedsat vore, dog, saa vidt jeg ved, uden at de deroppe ere komne højere op, end at vi højt ere hinanden jævnbyrdige, ja, maaske de paa enkelte Omraader ikke en Gang ere saa højt oppe som vi. De Bestemmelser, der herske i Norge med Hensyn til Benyttelsen af indenlandsk Arbejde i Statsøjemed, stamme endogsaa fra en Tid, der ligger langt forud for de Forhøjelser af den norske Beskyttelsestold, som de fik for nogle faa Aar siden. Der eksisterer en paa Stortingsbeslutning bygget Bestemmelse, som hedder „Forskrifter om Bortgivelse af Leverancer og Arbejder for Statens Regning“, approberede af Kongen den 16. December 1899. En Paragraf i disse Bestemmelser tager særligt Sigte paa Licitationer, paa Tilbud til Staten om Levering af Arbejde eller Industrigenstande til Statens Brug. Den lyder saaledes — hvis jeg maa tillade mig at oplæse de faa Linier —: „Ved Anskaffelser skal det saa vidt muligt iagttages, at indenlandsk Vare købes, naar den kan faas til antagelig Pris, i rette Tid og af den Beskaffenhed, som forlanges. Naar Anskaffelsen skal foregaa efter Tilbud“ — det vil altsaa sige, det, som vi pleje at kalde efter Licitation — „og det, som skal anskaffes, er Genstand for indenlandsk fabriks- eller haandværksmæssig Tilvirkning, skal Konkurrencen indskrænkes til kun at gælde norske Varer, medmindre vedkommende Administration i enkelt Tilfælde anser det for uføreneligt med det offentlige Interesse.“ Her slaar man altsaa uden videre fast som Hovedregel i Norge, at naar Staten skal anskaffe noget, som er Genstand for indenlandsk Tilvirkning, skal Licitationen indskrænkes til indenlandske Tilbudgivere, undtagen naar Regeringen undtagelsesvis finder at burde gaa udenfor disses Kred. Det er altsaa et ganske andet Forhold end hos os. Og i Regulativer og Bestemmelser, som den norske Regering har udstedt til Brug for de under den hørende Myndigheder, slaar den nærmere Bestemmelser fast, f. Eks. den Bestemmelse, at disse underordnede Myndigheder, det vil altsaa sige Jernbanestyrelser, Havnestyrelser, Vejvæsen osv., have Ret til paa egen Haand at lade Arbejde for det offentlige udføre af indenlandske Værksteder, saa længe disse

indenlandske Værksteder ikke forlange mere end 10 pCt. højere Pris end udenlandske Tilbud, og dersom de indenlandske Tilbud ere mere end 10 pCt., men ikke over 15 pCt. dyrere, saa er der endda Sandsynlighed for, at det norske Arbejde bliver foretrukket, men saa skal Sagen dog gaa til Ministeriets Afgørelse, og først naar det indenlandske Arbejde er mere end 15 pCt. dyrere end det udenlandske, først da er det det udenlandske, der faar Fortrinet. Men vel at mærke, saa er der her en Ting til at bemærke, nemlig, at til disse Priser, der beregnes i Norge, kan tillige lægges Toldbeskyttelsen; dog er det saaledes, at hvis en Toldbeskyttelse undtagelsesvis er særlig høj, maa der ikke regnes mere end 10 pCt. til, altsaa foruden disse Fordele, her ere nævnte.

Den norske Industri kan altsaa paa dette og andre Omraader være 10—15, ja, indtil 25 pCt. dyrere end Udlandets og dog blive foretrukket og antaget i den norske Stats Tjeneste. Jeg ønsker i denne sene Aftentime kun ganske kort at gøre opmærksom paa dette Forhold. Naar man nu gør saaledes i Norge, hvor man ikke er særlig protektionistisk anlagt, og hvor man ligesom hos os har en Bondestand med en fremtrædende politisk Indflydelse og lige saa tilbøjelig som vor Bondestand til at se paa Skillingen og vende Skillingen, saa er det, fordi man har indset noget, som man ikke synes at have let ved at kunne indse hos os, særlig ikke i det Flertal, jeg her nærmest adresserer mine Bemærkninger til. Naar man taler saa meget om Beskyttelse og hele Tiden er saa bange for at komme til at beskytte den enkelte, glemmer man helt at se paa, at det, man egentlig beskytter, naar man endelig vil benytte det Ord, er sig selv og det Samfund, man tilhører. Naar man staar overfor to indenlandske Tilbud, er det ret rimeligt, og saa gør jeg ingen Indvending imod, at man foretrækker det paa 31,000 Kr. for det paa 31,500 Kr., naar der ellers er Grund til at gøre en Forskel. Der er det rimeligt, at man alene henholder sig til Pengene. Men det, man er opmærksom paa i Norge, men ikke er opmærksom paa hos os, er, for at bruge omtrent det Talforhold, som blev nævnt af den ærede Ordfører (P. T. Nielsen), at naar man anskaffer et Lokomotiv i Udlandet til 25,000 Kr. og et fra Indlandet til 30,000 Kr., giver man i begge Tilfælde sine Penge ud og faar et Lokomotiv for dem — og jeg vil gaa ud fra, at de ere lige gode, at det er ganske iden-